

УДК 72.01

І.В. Коротун,*доцент кафедри будівництва та архітектури Чернівецького Національного університету імені Ю. Федьковича, м. Чернівці.*

РОЗВИТОК АРХІТЕКТУРНОЇ ОСВІТИ НА ОСНОВІ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ (НА ПРИКЛАДІ ПРОЕКТУ “РУБІКОН”, М.ЧЕРНІВЦІ)

Анотація: Наводяться основні положення культурно - освітнього проекту «Рубікон», що базується на міжнародному співробітництві, основною метою якого є розвиток архітектурної освіти в Чернівцях.

Ключові слова: архітектурна освіта.

Чернівецький університет заснований у 1875 році, на той час він мав назву «Чернівецький імператорський і королівський імені Франці Йосифа університет». Нараховує 16 факультетів, 75 кафедр, готуються фахівці 84 спеціальностей, навчаються 15 тисяч студентів. У 2008-2009-му учбовому році у Чернівецькому Національному Університеті ім. Ю. Федьковича була відкрита кафедра будівництва і архітектури, яка поки що не має доступу до міжнародного наукового і практичного дискурсу. В Україні цей інститут також має завойовувати авторитет і створювати власну наукову репутацію. Значну допомогу здійснюють провідні вітчизняні навчальні заклади: Київський національний університет будівництва та архітектури, Інститут архітектури “Львівська політехніка”. Також важливий аспект зміцнення і розвитку архітектурної освіти в Чернівцях є забезпечення доступу до сучасних технологій і методологій європейської освіти, що відбувається за допомогою міжнародної кооперації.

Під «Рубіконом» розуміється платформа, на базі якої до співпраці до Чернівців запрошуються науковці, що готові перетнути умовний «рубіж». За допомогою проекту ініційовано транслявання методичних, теоретичних і практичних аспектів архітектури. У рамках проекту до Чернівців запрошуються архітектори, теоретики мистецтва, інженери і практики з Австрії і Центральної Європи з метою проведення одно - двохтижневих семінарів за різними тематиками у галузі архітектури. Різноманітність професійних галузей, у яких працюють запрошені гості, знаходить своє відображення у широкому спектрі тем запропонованих заходів.

Мета і забезпечення тривалості проекту. Метою, поряд з науковим перенесенням методичних, теоретичних і практичних аспектів, також являється створення і затвердження нових моделей спілкування і активний обмін на підставах запропонованих практичних занять і семінарів.

Австрія: в Австрії Рубікон звертається до ентузіастів, що готові і здатні оживити старі зв'язки с колишнім містом Австро-Угорщини що втілені насамперед у архітектурі, а також ознайомитись з незвичними підходами, будівельними традиціями і дідактичними методами роботи в Україні.

Беньямін Гріль, Австрія, магістр, доктор філософії, народився у 1981 році у місті Грац, Австрія, філософ, історик, отримав диплом університету Карла Франца, 2004 рік, 2007 рік захистив дисертацію, пройшов курс юриспруденції, ун-т м. Лінц. Тема досліджень Центральна і Південно – Східна Європа: історія, як феноменологія кордонів. Організатор і координатор проекту «Рубікон»

Іваніна Ірина, Україна. Закінчила Чернівецький університет: германістика, англістика. Спеціальність – німецька мова. Куратор проектів і менеджер програм Роберта Боша: Центральна та Східна Європа, закінчила аспірантуру, стажувалась у Віденському університеті. Тема досліджень Середньо – Верхньо – Саксонські діалекти середньовічного періоду. Організатор і координатор проекту «Рубікон»

Автор публікації входить до кола організаторів та координаторів проекту.

Організатори проекту знайшли підтримку у представників різних структур і установ з української та австрійської сторони. На даному етапі розвитку наука і культура без активного обміну досвідом та інформацією загальмовуються у розвитку. Завжди потрібний певний «подразник» ззовні у якості контрасту та мотивації. Саме у такому регіоні, як Буковина це стає відчутним. Століттями тут жили найрізноманітніші народи, мови, світосприйняття поруч, один біля одного і впливали один на одного настільки, що столиця герцогства Буковина розвинулась з провінційного незначного селища в культурну метрополію. На новому етапі розвитку Центр Буковинознавства спробував відновити старі контакти і знайшов партнерів у особі австрійського Міністерства зовнішніх справ (Австрійські бібліотеки), Австрійської кооперації і органів влади Федеративної землі Карінтія. При цьому головними аспектами співпраці були історія і література регіону.

На фото: Процес співпраці на майстер – класі проекту «Рубікон»: австрійський архітектор через перекладача спілкується з українськими студентами кафедри будівництва та архітектури Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича. Зліва – направо: вверху – Микола Остапчук; Альфред Борич – архітектор, викладач, м. Грац, Австрія; Христина Мохната; Ірина Іваніна – асистент кафедри іноземних мов для гуманітарних факультетів, координатор проекту, перекладач; Віктор Ковальчук. Чернівці, 2009 рік.

Рубікон продовжує цю єднальну традицію, але на іншій колії: тут відбувається спроба створити та впровадити обмін методичними, теоретичними та практичними навичками в галузі архітектури.

На першому етапі в Чернівці було запрошено фахівців для проведення семінарів та майстер – класів зі студентами у 2009/2010 навчальному році, а також для створення основи для спілкування між місцевими архітекторами та їхніми австрійськими колегами. Перший семінар проводив відомий грацький архітектор, з досвідом викладацької роботи Грацького університету Альфред Борич. Наступні три семінари відбудуться у другому семестрі 2009/2010 навчального року. На меті першого семінару стояло питання про подолання класичного розуміння архітектури та його трактування з позицій постмодерну. Сучасна архітектура, за висновками австрійських колег, еkleктично та симбіотично знаходиться на межі між природознавчими науками, літературою, живописом, кінематографом і філософією і трансформує їх за допомогою

технічних та математичних засобів у простори існування. З метою доступності сприйняття і зумовленої ним інтерпретації, синтезований простір та його якості завжди повинні гармонізувати з культурним оточенням.

Тематики семінарів зп проектом «Рубікон»: простір і сприйняття; архітектурне проектування; архітектура як семіотична система; планування просторів і розвиток міста.

Міжнародний освітній проект «Рубікон», програма семінарів на II півріччя 2009 – 2010 навчального року.

№ семінару	Дата проведення	Викладачі	Тема семінару
I семінар	20.02.10 – 28.02.10	1. Гернот Рітгер , архітектор (2 особи, двохмістний номер) 2. Маркус Цехнер , архітектор (1 особа)	Міський дизайн, малі форми, синтез старої та нової архітектури а) теоретична частина б) майстер - клас
II семінар	12.04.10 – 24.04.10	1. Клаус Када , професор, архітектор 2. Рональд Шатц – менеджер з будівництва	1. Малі / великі архітектурні форми (work – shop) 2. Реалізація проектів (організація робочих сил, керівництво, розподіл коштів)
III семінар	12.05 – 21.05.10	Ервін Фіала (2 особи)	Архітектура як семіотична система (архітектурно – філософська спрямованість), теоретична робота.

Перший блок – семінар був здійснений під гаслом «старе – нове», та був присвячений окремим теоретичним аспектам: функція дизайну (а також інтерпретації дефініції), співіснування історичної та сучасної архітектури, питання простору та його визначення, тощо. Цей етап був здійснений як інформаційна атака і відрізнявся потужним блоком візуальної інформації, насиченим відео рядом і широким міждисциплінарним спектром теоретичної інформації. Подібний підхід викликав надзвичайну увагу та зацікавленість студентів, а також українських колег – науковців і викладачів. Разом і професійно – методологічними і теоретичними міркуваннями лектора, важливу роль відіграла методика подання навчального матеріалу. Окремі теоретичні положення ілюструвались уривками з кінофільмів, класичною музикою, творами сучасних критиків і теоретиків дизайну і архітектури, зокрема Вільяма Флуссера, ін. У якості методологічного підходу до організації власного

творчого процесу викладач запропонував розповсюджений принцип «Лепорелло», на ім'я відомого героя опери В.А. Моцарта Дон Гуан. Він полягає у створенні певного нотатника – розгортки, який, починаючи з незначної за обсягом частини певного явища, у нашому випадку – об'єкту прикладання творчої праці, при поступовому розгортанні створює цілісну повну картину, яку замислив автор. Відповідно, студентам було поставлено задачу зробити власний «лепорелло», з виконанням певної прикладної задачі з планувально-просторової реорганізації визначеної частини історичного середовища. Подібний невідомий прийом сприяв значному рівню концентрації студентів. Другий тиждень був присвячений практичній роботі студентів та застосуванню запропонованих методик. Завдання полягало у виконанні проекту реконструкції вхідної зони до університетського кампусу. Умовою було створити своєрідний «Поріг», який перетинають ті, хто потрапляє у закрите університетське середовище. За пропозиціями студентів було сформовано «завдання на проектування», яке відображало їх думку щодо функціональної організації цієї ділянки території (приміщення для вахтера, місце для курців, санвузол, тент для захисту від сонця і дощу, розміщення марчендайзінгу). При цьому необхідно було знайти рішення, при якому історична забудова не зазнає бруталного втручання і вступає у «Діалог» із сучасною архітектурою. Роботи студентів було презентовано в останній день проекту у присутності запрошених представників громадськості міста.

Відповідальні установи і ділові партнери: Австрійська корпорація; Австрійсько-українське коопераційне бюро з питань науки, освіти і культури; Центр Буковинознавства; Чернівецький Національний університет ім. Ю. Федьковича; посольство Австрії в Україні; Австрійський культурний форум Київ; Федеративна земля Штірія; Фінансова підтримка мистецтва і культурі Штірії; Чернівецька міська рада; Федеративна земля Карінтія.

Медіа-партнери: Arch+ / газета; Австрійська телерадіокомпанія ORF; Korso / газета; Der Standard / газета.

Джерела

1. www.ukraine-nachrichten.de/artikel/rubicon-czernowitzer-architektur-partnerschaft

Аннотация: Приводятся основные положения культурно - образовательного проекта «Рубикон», базирующегося на международном сотрудничестве, основополагающей целью которого является развитие архитектурного образования в Черновцах.

Ключевые слова: архитектурное образование.

The abstract deals with main thesis of cultural educational project “Rubicon” based on the international collaboration aiming improvement and enrichment of architectural education in Chernivtsi. Keywords: architectural education.